

EDINOST

Glasilo Slovenskega političnega društva za Primorsko

•V edinstvu je moč.

•EDINOST• izhaja 2krat na teden vsako sredo in soboto o poludne. Cena za vse leto je 6 gld., za polu leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravnosti in v tržkah v Trstu po 5 kr., v Šentilju in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejema Opravnost, via Terrente, »Nova tiskarna«.

Vsi donisi se pošiljajo Uredništvo via Terrente. »Nuova Tipografia«, vsak mora biti frankiran. Rokopisi oziroma vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste nasnila in poslanice) se zaračunijo po pogodbi — prav cenob; pri kratkih oglaših z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Narodnost in država.

(Drugi del dalje).

V vsakej državi se nahajati dve poglavitni stranki, to je stranka konzervativcev, kateri nočejo nobenih novotarij in se strogod drže stare vladne sisteme, vsaka spremembu jim je uže zato tako neljuba, ker se bojé s sprememkom kaj zgubiti na svojem dobrobitju. K tej stranki navadno padajo veči posestniki, bogatejši trgovci in tudi dobri kmetje.

Druga stranka je takozvana liberalna ali napredovalna. Ta stranka naravno nasprotuje drugoj, ker ona hoče napidek v novošegnem zmislu in vsakovrstne spremembe. K tej stranki spadajo takozvani intelligentni stanovi, večinoma advokatje, profesorji, učitelji, boljši obrtniki, tudi srednji trgovci, nekateri uradniki itd. Večinoma ima ta stranka svoje pristaše v mestih.

Pri obeh strankah pa je glavni nagib egoizem; konzervativci nočejo nič svojega dobrobitja žrtvovati občemu dobru, liberalcem pa gre v prvej vrsti za to, da si svojo osodo in svoj materialni položaj zboljšajo.

Ali za tema glavnima strankama se gnjete nepoznani činitelj: velika masa nižega ljudstva, navadno politično še malo ali nič izobraženega, ali veliko bolj nezadovoljnega s svojim položajem, nego obe omenjeni stranki, ker je brez vsacega političnega vpliva, razun tam, kjer je uvedeno dučno volilno pravo, ali je kakor politično sredstvo samo dobro rabljivo, zaradi tega pa tudi od konzervativcev in liberalcev vedno negovano in tudi večkrat zlorabljen.

Ako je vpliv konzervativcev tolik, da si pridobije veliko maso tega politično manj zrelega ljudstva na svojo stran, tedaj je naravno, da se bodo tudi vlada držala konzervativnih načel in odločno odbijala vsako novotarijo; v tem slučaju je torej tudi vlada konzervativna; v nasprotnem slučaju, ako namreč liberalci vodijo maso ljudstva, vlada prav storiti, da popušča, ona sprejme nekoliko ali popolnoma pojavnem menenju terjane novotarije in uže vsled tega postane liberalna.

Tako se navadno stvari vrše v onih državah in ljudstvih, v katerih so politično razmere utrjene. V takih državah se menjajo konzervativni toki z liberalnimi in menjajo se konzervativne in liberalne vlade, kakor se takrat oglaša politično menenje velike mase, ki je po nekako jeziček na tehtnici.

Ali previdna vlada išče svoje glavne naloge v tem, da se taki prehodi od ene sisteme k drugej ne vrše prehitro in brez vsake prelazne dobe, kajti prehitri, prenagli prevrati, nepravljene prenaredbe so jako nevarne za dobrobitje ljudstev; one prav tako slabo vplivajo na države, kakor prehitra menjava temperature na životno dobrobitje.

Ta sistema se izraža v takozvanej ustavnej ali parlamentaričnej vladi in obstaje v tem, da zastopniki ljudstva po gotovih pravilih izvršujejo svoj merodajni vpliv na vlado.

Da je taka ustavna monarhija ljudskemu dobrobitju najprimernejša, ter da zaznamava ob prav zlato sredno pot, to dokazuje uže okoliščina, da tako vladno formo sovražijo radikalci vseh barv: reakcijonarji, republikanci in komunisti, vsi ti so protivniki take

posredovalne sisteme. Vsi ti radikalci so zato tako nasprotni ustavnej monarhiji, ker je baš ona najmočnejši jez proti vresničenju njihovih krutosti, oziroma sanjarij.

Socijaliste in komuniste je uže francoski Proudhon tako dobro naznačil, ko je o njih rekel, da oni z nobenim nerazumljivim in nazadnjaskim predsdokom bolj ne koketirajo, nego z diktaturo; oni hočejo: diktaturo obrtnike, diktaturo trgovine, diktaturo mišljenja, diktaturo v društvenem in družinskom življenju, diktaturo povsod, in Proudhon ima v tem obziru popolnoma prav.

Pri vrem tem pa se je vedno javilo mnogo pomislekov proti ustavnej državi in parlamentarizmu in nemore se tajiti, da so mnogi taki pomisliki tudi opravičeni. Toliko bolj pa zaslužijo obzira ti pomisliki, ker dohajajo po nekem iz držav, v katerih je parlamentarizem dosegel skoraj svoj vrhunc.

Italijanski mnogi pisatelji prve vrste trde, da ni načelo ljudskega zastopstva nič druga, nego velika laž, ker oni elementi, po katerih skupnem delovanju se vršijo volitve zastopnikov, vse drugo so nego večina ljudstva, temveč so oni elementi zginljiva manjšina; poslanec se ne voli zato, ker ga pozna večina volilcev, ampak zato, ker zanj dela dobro organizovana in disciplinirana manjšina, ki se tako vsili ogromnej večini.

Volitev torej ni nikoli pravi izraz ljudske volje, in vsaka politična sistema, zidana na volitev po ljudstvu, ni nič druga, nego velikanska prevara. Zastopniki tako izvoljeni zastopajo torej le menenja in interesne ne-

katerih strank, posebno pa velikega posestva in velikega kapitala.*

Nek italijanski prvi politikar (Bonghi, kateri je tudi nam Slovanom znan, zarad svoje imenitne knjige o Primorskih Slovencih, s katero je dokazano, da naši merodajni krogi sami so dosedaj najboljše delali v roke Iredenti) praša: »Ali ima Italijo res vladati polovica poslancev + 1?«

Isti pisatelj dokazuje v posebnej knjigi, da parlamentarizem povsod propada, in to dokazuje z glasovi iz Belgije, Francoske in Angleške.

Parlamentarizem je tako pomanjkljiv in se torej mora vso drugače organizovati, prav za prav, on mora propasti in le potem bode mogoče pomagati, tako zopet trdi Mosca. Razširjenje volilne pravice, pravijo ti pisatelji, je brez pravega namena in prave koristi, kajti ne da bi ozdravilo notranjih pomanjkljivosti parlamentarizma, je s tem celo mogoče, da stranka delalcev več poslancev pošlje v parlament, kateri bi še bolj širili one ideje, katere se zdaj mejo ljudstvom močno trosijo, kar pa ni dobro niti v interesu delalcev ne. Karakteristično je, da Mosca napada pa v prvej vrsti one države, v katerih je parlamentarizem na najvišej stopnji, manj pa one države, katere so le na polovico parlamentarne, k tem zadnjim šteje Avstrijo in Nemčijo. Vse te zatožbe parlamentarizma pa so tako bistromu in tako dobro podprtne, da se mora prijatelj zdravega političnega življenja nehote vprašati: kaj pa postaviti na mesto tako škodljivega parlamentarizma?

Odgovora na to prašanje iščemo

• Gastano Mosca: Sulla teoria dei Governi e sul Governo Parlamentare. Turin 1884.

cenostih, ti si jo ubil; kaj se delaš tako nedolžnega.«

Sodnik: »Povej nam Čarudatta, kam je še tvoja prijateljica?«

Mestni stražar in pisar: »Kdaj je šla, kdo jo je spremil?«

Čarudatta: »No, sama je šla.«

Sodnik k svetovalcem: »Kdo bo tako poštenega moža obdolžaval, lože se da Himalaja na roki nositi in veter brzati, nego ta poštenjak po krivljenem dolžiti.«

Samsthanačka: »Zakaj ste tako prisstranski?«

Sodnik: »Molči in poberi sel.«

Starka: »Pri Čarudattu se je bil kovčeg z zlatino shranil, potem pa ukradel; da bi on škočio poravnal, žrtvoval je najlepši niz bisera, in tak mož bi iz pohlepnosti po denarju koga umoril in oropal? neži, beži!«

Ko se pravdajo v sodnej hiši, nastopi mestni stražar Viraka nevoljen rekši: »Dosti sitnosti moram prebiti v svojej službi; zadnjo noč nisem mogel nič spati. Moj stotnik Čandanaka je preiskoval oni pokriti voz; jaz sem tudi hotel to storiti, on pa me s peto sunč.«

Sodnik: »Čigav pa je bil voz?«

Viraku: Čarudattov voznik je pravil, da vozi Vasantoseno v vrt Pušpakaranaka, naj se tam raduje.«

Samsthanačka: »Ste sišali, sodniki?«

Sodnik: »Rahu požre luno z milo svitlobo in čista voda se skali, če se pobrežje vdere. Viraku, hajt na konja, ki je zunaj pred durmi in jahaj v vrt Pušpakaranaka in poglej, jeli leži tam ženskino truplo.«

Obračnava se na kratek čas ustavi.

(Konec prih.)

PODLISTEK.

Mrčchakatikā ali Illovati voziček

(Dalje.)

Dočim se Vasantasena oblači, vrne se voznik po zglavnik, ki ga je bil pozabil. V tem trenutku pa se pripelje Sthavaraka, ki pravi, da mu je Samsthanačka, njegov gospodar naročil, naj brzo pride z vozom k vrtu Pušpakaranaka. Ker pa je bilo tam slučajno mnogo voz kmetskih, ustavlja se pred stranskimi durmi. Vasantasena se je bila opravila in stopi zdaj v voz, ki ni bil nujen namenjen, in se odpelje. V tem trenutku pri pribeli Arjaka, puntar, ki se je bil hotel vlade polustiti in ki je bil radi tega v ječu vržen. Iz ječa pobegnovši, prileti k Čarudattovej hiši, ko se voznik vraca. Nič se ne obustavlja in kar sede v voz.

Indijske gospice so nosile verižice na nogah, rokah, in na vratu, tako, da je vse rožljalo. Luhko se je tedaj voznik zmotil, čuvši nekako rožljanje za vozom. Ker so stražniki Čarudattov voz poznali, zato ga tudi niso preiskovali in puntar se je lahko odpeljal.

Sejmo djanje je kratko.

Čarudatta sedi na kamnu in toži, da se Vardhamanaka tako dolgo ne vrne. V tem trenutku se prikaže V. z vozom, v katerem je Arjaka skrit. Vardhamanaka povre uzrok, zakaj je zakasnel. Čarudatta misleč, da se pripelje Vasantasena, hoče

je pomagati iz voza, pa zapazi Arjaka, ki ga prosi zavetja. Vardhamanaka mu odvzame verige; Čarudatta pa dovoli, da se sme poslužiti njegovega voza in se skruti. To je vee, kar se vrši v sedmem djanju.

Zaj se nam pa prikaže berač in drži v rokah plašč, katerega hoče v ribniku Samsthanačkovi opati. Njega zapazi Samsthanačka, spremiščen po parazitu, in ga hoče mahnoti, na parazito prošoči ga pa odpusti. Dočim se Samsthanačka s parazitem pogovarja, dopelje se Vasantasena. Samsthanačka zapazivši se silno prestraši. Tudi voznik se začudi in razloži zmoto. Kraljev sorodnik se skuša prikupit Vasantaseni, pa vse zahman, jezen potem nagovarja sluge, najjo umorijo, pa nič ne opravi. Sam začne tedaj Vasantoseno tako močno daviti, da omedli. Vsi so mislili, da je smrt storila. Parazit in sluga odsodita to djanje, le Samsthanačka se sali, in pokrije hetero z suhim listjem. Vsi odstopijo.

Zdaj pa prihiti berač in misleč, da je to kup listja, hoče ledi; v tem trenutku se začne Vasantasena zavetiti in se dvigati. Ko vstanje, spozna berača, katerega je bila rešila; berač jo potem popelje do bližnjega samostana, da se ubočiča okrepi.

V devetem djanju nastopi Samsthanačka v krasnem oblačilu kot zatoženec pred sodiščem. V dvorani sedi sodniki, mestni predstojnik, pisar in drugi. Po-nosno stopi pred njim Samsthanačka reči: »Jaz sem najboljši človek, kakor drugi. Vosudeva, kraljev sorodnik sem in Vam imam tožbo prednašati; meni se dobro godi, in želim, da se tudi Vi dobro po-mislec.

Carudatta: »S kom imam pravijo?« Samsthanačka ponosno: »Z meno, ti si hrepnel po Vasantoseninu dragom.

pa brezuspešno, kajti to nam še ni odgovor, da je državno politični ideal bodočnosti boljša in tesnejša zveza in organizacija k političnemu vodstvu poklicanih krogov, vsled česar bi nehal vpliv rojstva in denarja in njega nadomestil vpliv zmožnosti in zaanstva. To je neko načelo, ki je sicer vredno pomisleka in ki se polagoma vedno bolj uresničuje po naravnem potu; sčasoma tudi pokaže to načelo še več veljavno; toda na tako splošna načela se ne zida političnih sistemov.

Naj morda nastopi absolutizem? V teoriji je gotovo samovladarstvo najboljše, ali vedno s pogojem, da je samovladar tudi vedno najboljši mej svojim ljudstvom. Ali ta pogoj je skoraj neizvršljiv, in ako je temu tako in ni absolutističen vladar nadarjen človek, potem postane samovlada nevarna in celo samo sebe pokončuje. Uže Aristoles je t-dil, da mora biti kraljestvo omejeno, ako hoče biti dobro in trajno. To je resnica, katera pa ima zopet v svojem nastopku drugo resnico, da namreč tudi ljudska oblast mora biti omejena; meje na obe strani, v tem je skrita vsa modrost. Ali pa naj morda celo republika nastopi na mesto omejene ali ustavne monarhije? No, v republiki bi se morale pomanjkljivosti parlamentarnega živenja še v največji meri čutiti?

Ali pa misijo oni, ki vidijo v načelu volitve ljudskih zastopnikov vir vseh nevarnosti in vse zlorabe, da bi se morda poslanci žrebali? — To bi bila še le največja abotnost. Težko je v obče pravo zadeti, ali daleč ne moremo ustreliti čez cilj, ako se tudi v tem obziru držimo načela: »in medio virtus«.

(Dalje prib.)

pa lahko povzroči vojno mej Rusijo in Kitajem.

Na Italijanskem so se začela množiti agrarna hudodelstva. Na Modeneškem je pridigval nek neznani človek zoper grajske boj do zadnjega. Petsto kmetov se je zbralo ter priseglo grajsčakom smrt in jim poslalo pretilna pisma. V Ceseni je neka četa obkolila neko grajsčino ter jo pretila začatki, ali iz grajsčine se je na kmete strelalo.

Italijanska vlada je poslala novih vojakov v Asab.

V nemškem državnem zboru je bila 9. in 10. t. m. na dnevnom redu kolonialna politika. Za preiskavanje srednje Afrike je bilo postavljenih v proračun 150.000 mark; dotična komisija pa je 50.000 mark odibila. Bismark se je temu upiral in rekel: Drugi narodi z naseljevanjem ne bodo čakali, dokler mi kraje preiščemo. Treba se je podvizati. Ljudstvo odobruje prizadevanje za naseljevanje, zato pričakujemo, da državni zbor, ki je glasilo javnega menenja, več dovoli in tako utrdi naše stanje. Kolonialno politiko moremo le tedaj delati, ako vlado z navdušenjem podpira narodna večina državnega zbora. Če hočemo imeti naselbine, moramo troške zanje dovoliti.

Nemci so imeli zadnje dni prve boje v Afriki na ustji reke Kamerun. 18. decembra ste tja prišli nemški vojni ladili »Bismarck« in »Olga«; 20. 21. in 22. decembra pa so se nemški vojaki bojevali s tamošnjimi zamurci, ki so Nemcem prijaznega kralja Bela spodili in trgovskega opravnika Woermana ujeli. Nemci so imeli enega mrtvega in osem ranjenih, zamurci pa dvajset mrtvih in mnogo ranjenih, mej temi več glavarjev; več zamurskih vasi so Nemci požgali in zamurce ukrotili. Nemški cesar je vsled tega ukazal, naj se vojakom izreže njegovo priznanje.

S francosko kitajskega bojilca se poroča, da se Francuzi pripravljajo, da napadejo Langson.

Is Paname se 10. t. m. poroča: V štirih notranjih deželah je vstal upor. Iz Paname so bili vojaki v Kauko poslani. Uporniki so vojake pri Jungi zmagali. Bati se je splošne vojne.

Kitajsko in Japonsko se pulite za Koro; da se spor poravna, posredovale bodo angleška, nemška in vlada severnih amerikanskih držav.

DOPISI.

Pri sv. Ivanu, 5. januvarja 1885.

— Mej nami živi uže prileten Goričan, ki smo mu pravili Kljukec in to zaradi njegovih debelih laži, danes ta človek ni več Kljukec, ampak vsi ga zovejo »Vrzota«. Pred nekaj leti, ko smo Svetovanci bili v nekaj prodajalnici, hotel je izusti debelo laž in vse je radovedno poslušalo, kaj bo novega, mož prične tako le lepo se bahati: Jaz imam v svojem vrtu vrzote, da lahko ena kompanija soldatov v nej senci stoji. Na te besede udari splošen smeh in ko se ta smeh malo peleže, začne nek mladenič takole pripovedovati: Jaz, ki sem iz Gradca prišel, videl sem v neki fabriki, kjer kovajo, velikanski kotel, in sicer tolj, da se delalci, ki ga kujejo, z enega kraja v drugi ne slišajo.

Na to se oglaši omenjeni Goričan: Čemu pa bo ta kotel? Mladenič mu odgovori: Ta kotel bo za vašo vrzoto. Mislite si, da smeha ni bilo konca ni kraja, in tista vrzota, ki danes po okolici rogovali, izrasteck je ali bastard onega Goričevca, in to omenjam člani Edinost. Pojasnenje, da bodo vedeli, kaj se ima o tacem človeku misliti in od njega upati.

Neki večer v minih praznikih so se pomenovali trije bratje Živali na svojem ognjišču, in mlajši vpraša srednjega: Mi hoček jutri posoditi karjolo malte? Na prvo pršanje mu jo zagotovi, ali čez nekaj minut nanj zareži in z strašno kletvijo mu reče: Ne . . . ne dam nič. Ti si od Zore! Tedaj okoličani, to je sad, ki ga rodil Cikorja, da še celo mej tremi brati na enem ognjišču ni več edinosti.

Dragi kumel ali ni bilo lansko leto bolj častno za tebe, ko si podučeval pevce v Gropadi v cerkvenem in narodnem petju in Gropajci so ti za tvoj trud pripeljali papeža, namreč krompirja, ajde, repe in terana.

Ko smo 2. t. m. v nekaj gostilnici pri sv. Ivana narodne prepevali, nas so oni donili rodoljubi spodobno pogostili, in ko cesarsko himno zapojimo, tudi Žrial nam ga pokliče en »doppio«, češ, daje pravi Av-

strijec, da ljubi cesarsko hišo, ali pevci mu ga nazaj pošljo rekoč: Od odpadnikov ga ne pjememo; in on se tako razjuti, da zažene kozačec na svojega kuma, ali sreča je, da se je ta zual izogniti, drugač bil bi našmljen še pred pustom in Zora bila uže s krvijo zapisala svoja dela. Zoraš.

Tržaška okolica, 10. januvarja.

— (O prihodnjem društu Sv. Cirila in Metoda). — Po mnogih Slov. listih se čita o bodočem našem društvu Sv. Cirila in Metoda. Ono društvo bode imelo gotovo »posla dovolj«. In to posebno v deželah: Koroškej, Istri i Štajerskej. Po mojem mnenju bi nameč dobro bilo, da bi omenjeno Slov. društvo bolj ozir na imenovane dežele jemalo, nego na Kranjsko. Na Kranjskem naša reč v vseh rečeh napreduje. Ako se pa po drugih deželah ozremo, zapazimo, da je žalibog vse drugače. I to posebno v deželah, kder se zraven naše narodnosti še katera druga narodnost nahaja. Ogledno se na, pr. na Istro. Krutilahoni imajo tamšnje naše Slovenske brate (Slovence in Hrvate) za prave sužnje. V zadnjem času se čuje sicer o nekem napredovanju Istrskih Slovencev.

Toda to ne pomaga mnogo, kako Slovani v Istri napredujejo, kaže najbolj jasno statistika. Največ trpe pa v Istri Hrvatje. I najhujše zatirani so krog lahonskega gnjezdila Poreča. Na mnogo krajih, kjer se je še pred 15. leti Hrvatsko v šoli učilo, uči se zdaj Italijansko. A tudi cerkev trpi v Istri na enakem »narodnem pravu«.

Kaj je temu krivo? Pomanjkanje narodnih šol. Dokler pa v Istri gospoduje večina deželnega zborna, ne boljša se tam naše »narodno šolsvo«. Pomoč bi bila le od narodnega šolskega društva. Skoraj dvomim pa, da bo mogoče prihodnjemu šolskemu društvu (Sv. Cirila i Metoda) na toliko potrebnih krajih svoje potrebne šole ustanoviti. I to posebno gledé malega ubožnega naroda Slovenskega. Radi tega pa velja sprožiti misel, naj bi se osnovalo »Južnoslovansko društvo Sv. Cirila i Metoda«. Slovenci i Hrvati (v tem obziru skupno postopajoči) bi uže kaj napravili, i rešili bi posebno mnogo »utapljaljče« se naše Isterske dece. Omenjeno društvo naj bi snovalo Slovenske in Hrvatske šole, ter imelo dva glavna sedeža, to je: v Zagrebu in Ljubljani. Slovanstvo v Istri je v velikej nevarnosti. Dan na dan pretič Iredentovski volovi utopiti i pogrenziti njega sled. I tja naj bi posebno svoje oči obrnilo prihodnje naše »šolsko društvo«. V Istri pa Hrvatje (posebno krog Poreča) za ondotnimi Slovenci v omiki zaostajajo, in več jim preti kruto lahontstvo, nego Slovencev. Radi tega se vidi, kako koristno bi bilo tam i Hrvatsko šolsko društvo. Tega pa bi ne bilo niti treba po mojem mnenju. Ustanoviti bi se moral (kakor sem uže rekel) »Južnoslovansko društvo Sv. Cirila i Metoda«, Hrvatje in Slovenci bi morali posebno skupno za delo prijeti i delati v svrhu tega našega novega a najpotrebnjšega društva. — Dan za dnevom se proglaša v slovenskih časniki pobratimstvo Slovencev i Hrvatov. Pobratimstvo treba pa pokazati i v dejanju. I to bi se pokazalo največ v skupnem »Južnoslovanskem šolskem društvu«. Obalovič.

Pri sv. Ivanu, 13. januvarja 1885.

— Časi se spreminjajo. Pred 30. leti se je v Trstu, izmislji Čitalnice slovenske, samo italijanski prepevalo, in to petje se je tudi v okolico vgnjedilo. Ko je pa rajnki učitelj Piano sprevidel nevarnost, ki našemu narodu prati, napel je vse svoje moći in povabil tedašnjo mladino, da se v narodnem petju podučuje, in v kratkem času je bil pevski zbor toliko izurjen, da je javno nastopil in se celo Italijani niso mogli prečuditi slovenskim melodijam, kajti naj poprej jih niso že v Trstu čuli.

Marsikater Slovenec se še spominja, kako je sv. Ivanski zbor v istih letih v narodnej obleki s »frkindežem« na glavni stopil na oder mestne Čitalnice. Ko so pa mestni očetje videli, da se narod vzbuja, prepevalo so hoteli rajncemu Pianu narodno petje, ali vrlji narodnjak se je za to malo brigal, še njih krivice jih je v »Primoru očital«; nastopek temu je bil, da so mu službo odpovedali in vrlji narodnjak si je moral krib služiti na trdem Krasu in pozneje pri vladu; večen mu spomin. Nehvaležnost je plačilo sveta.

Vsled tega je našo pevsko društvo ostalo brez vodja, kakor lastija brez krmarja, dokler se niso druži narodnjaki potrudili nas probudit iz narodnega spašanja in ti so bili prerano umrli g. Hajdrich, in v novejšem času mnogozaslužni g. Stelè, ki v vsej okolici s petjem narodni duh vzbuja. Okoličani, učimo se ceniti za narod nam zasluzne može in zaklicimo: Slava jim!

Po izgubi omenjenih učiteljev smo zaostali Svetovanci tudi v cerkv-nempetju, dokler ni k nam prišel vrki organist in učitelj g. Gnezda, ki se vedno trudi, da bi cerkveno petje v božjo čast edalje bolj povzdrigno, in v ta namen je bil sklicano leta okoli 30 novih pevcev, in ko je poskušal glasove, odbacival je nek profesor Žerjav druzega za drugim, takas je starih in novih cerkvenih pevcev ostalo le še 12. Toraj g. učitelj nadaljuje s podučevanjem kakor do zdaj in bolj ostro postopajte, ne dajte si ukazovati ne od novih ne od starih pevcev, ker preplečlo ste plačani za svoj trud. Vi mladeniči svetoivanski pa pristopite k cerkvenemu pevskemu zboru, kajti odsej ni vam se več batil ni žiral nikukrat, ti ptiči niso več naši, kajti žiral ne služi več ni Bogu, niti narodu, ampak molahu.

En pevec.

Iz Bazovice, 10. januvarja. — (Žalostni prazniki in grdo postopanje tukajnega, komisarja, g. pl. Mirkoviča, proti napredku slovenskega naroda). — V listu »Edinost« št. 105. v minolem letu, piše nek dopisnik od sv. Ivana, da okoličani premalo čitajo in dopisujo v vašenjeni list »Edinost«. To je res, in ako bi okoličani list »Edinost« več čitali, govorito bi bolje napredovali, nego napredujemo, ali skoraj bi rekel, v kakšnem kraj ře zaostajamo.

Dopisnik me je tako ganol, da sem tudi jaz prijel za pero in napisal prav na kratko tukajnje gotovo nezaslišane prigodbe; ako bi hotel vse popisati, moral bi si najeti posebnega tajnika, koji bi moral zmiraj pisati, največ o našem Mirkoviču in o njegovem osornem postopanj.

V minolem letu smo mnogo dopisov čitali iz naših vasi, ali redko kakšnega, da ne bi se bilo grajalo osorno postopanje našega komisarja proti nam Slovencem. Pred dvema letoma je vladala v našej vasi tihota, kakor v napredku, tako tudi v narodnem in cerkvenem petju. In to zato, ker nismo imeli svojega cerkvenega, organista. Ali zdaj imamo, skoraj bi rekel tri, in pri vsem tem smo imeli vse božične praznike tih, le par pevcev se je nekajliku mučilo na koru v cerkvi. In kaj mislite, kdo nam je vse to pridobil? Neden drug nego naš pl. Mirkovič. Vidite to so vam možje, drugačni od starih županov.

Pustimo to, in idimo k prvej točki. Rekel sem, da je pred dvema letoma pri nas kakor pri cerkvenem, tako pri drugem petju vladala tihota, in to zaradi manjkanja cerkvenega organista. In zaradi tega, so tuk. vaščani večkrat prosili, si magistrat, da bi jim dal učitelja, kateri bi znal orglati. Ali precartani magistrat jim je z jezikom vse zagotovil, ali dal jim nje nšt. Zatorej je bilo v našej vasi vse tih, posebno pa v velikih praznikih v cerkvi.

In tako je vse molčalo in organista pričakovalo, ali ni ga bilo. Le nek mladenič si ni dal miru, noč in dan se je učil in mučil. In res, spomnila se mu je želja, uže po mesecu dni so orgle pri sv. maši pele. Bil je to tukajnega cerkvenika sin, ki se je naučil orglati. In tako je šlo vsako nedeljo boljše. Počele so se pevske vaje, kateri je vodil sam naš mladi organista, in šlo je vedenje boljše pridel je učiti tudi narodne pesmi, ter narodni čut s tem povzdrignol. Uže prvo leto se je nabralo nad 20 pevcev, ki so napravili mej seboj majhno pevsko društvo, katero je bilo naročeno na več slovenskih listov, in ti pevci so bili zgolj kmetki možje in mladeniči. Uže prvo leto je napravilo to malo društvo veliko veselico pod milim nebom, dne 8. septembra 1888, kateri dan nas je tudi tržaški »Sokol« počastil z svojim izletom. Ali uže prvo leto je bil naš mladi pevovodja tuk. pl. Mirkoviču prav trn v peti, začel ga je precej grajati in na magistratu tožiti, da hoče novi organist vse posloveniti, da je politični rogovilež, da morajo precej učitelja prestaviti, in dati družega, ki bo znal orglati. Klical ga je še celo pred se, in mu prevedoval, da se ne sme vtikati v take reči, ker to je nasprotno magistratu, od katerega dobiva plačo. Če ne bude slušal, pošljejo družega učitelja.

Alli mladenič se ni prestrašil pl. Mirkovičevih besed, ampak mu naravnost odgovoril: Zakaj pa ga niste prej poslali, saj so naši vaščani štiri leta si magistrat prosili zanj, in nazadnje ře se pristavi: Vi gospod ste Srb, pa za magistratove nararje ste svoj jezik zatajili, in odpadnik postali; jaz nisem tak in tudi ne morem vas slušati. In delal je za povzdrigo naroda še bolj nego prej. In precej drugo leta se je ustanovila tukaj »čitalnica«, katera je namerjavala v minolem poletju napraviti veliko veselico pod milim nebom, v spomin svojega ustanovljenja.

Zopet to je tuk. pl. Mirkoviča hudo zhdio v srce. Gotovo ni cele noči spal, ker je zmiraj misil, kako bi se nad buditelji slovenskega naroda maševal. In res, tudi tukaj nam je pristrel pot z ugrom, da jebolezen, in ker je imelo par otrok nekoliko břibuncov ali mehurčkov, zato se mora veselica prepovedati, kakovor se je tudi zgodilo, mej tem pa so v Trstu in okolici svobodno plesali.

Precej prvo leto so iskali magistratovci družega učitelja, koji bi znal orglati; in tako prišel je drugo leto za učitelja g. A. Čok s Prosek, ali on ni hotel orglati prevzeti. Zopet tukaj nam je dobil tuk. komisar tretji vodoc, kateri mu ni dal miru,

Politični pregled.

Notranje dežele.

Trst ali Genova, to prašanje čitamo še vedno vsak dan v vseh časnikih; gotovega o tem še ni določenega, vendar je več glasov za Trst, nego za Genovo. 9. t. m. je bila ta zadeva na dnevnom redu v doljne avstrijskem obrtniškem društvu. Zborovanja so je udeležilo tudi mnogo častnikov vojnarde, meje na obe strani, v tem je skrita vsa modrost. Ali pa naj morda celo republika nastopi na mesto omejene ali ustavne monarhije? No, v republiki bi se morale pomanjkljivosti parlamentarnega živenja še v največji meri čutiti?

O ministerstvski krizi so nemško-liberalni časniki zadnje dni mnogo pisali. Trdili so, da je gotovo, da minister Pino mora odstopiti, in uži so vedeli, da pride na njegovo mesto gorenjeavstrijski deželník namenitnik. A Pino se neče umaknoti in ustreči liberalcem.

hodil je pogostoma na magistrat prosi, naj precej o počitnicah učitelja prestavijo, ker ta noče prevzeti orglanja, in da je tu ti on takšen, kakor drugi. Seveda, na magistratu so učitelja precej prijeli, ker so Mirkoviču vse verjeli. Ali on se je opravičeval s tem, da ne more orglati, ker ne zna dobro. Ali mej tem so Mirkoviča vhone zmiraj bolj žbadali, in sicer toliko časa, dokler niti tudi tukaj zadrege naredil.

Ko se je neka oseba ali njih več, maščevala nad napisi pri tuk. g. pl. Mirkoviču, in na tuk. šoli, ukazal je Mirkovič žendarmeriji, naj preiše pri organistu in več drugih, strašili so zdaj enega, zdaj drugega, da mora povedati, ako ne, da vse zapro; da nekega mladeniča so celo zvezali in zvezanega silili, da mora povedati, sicer ga peljejo precej v zapor. Rad bi vedel, ali so ti omikani gospodje ravnali po c. k. žendarmerijski postavi. Ker c. k. sodišče v Trstu ni našlo krivde nad onimi, katere je sumil. tuk. Mirkovič, vendar jim ta ni dal miru. Tekal je od Judeža do Kajfeža in od Pilata do Herodeža in na vse načine ljudi lovili in silili, da morajo povedati; njegova desna roka je bil tudi naša vaški župan, ki je tiste dni imel tudi mnogo opravila, da bi se zvedelo. No še župana imamo čudnega, pa hočete, da ne bi se nam dobro godilo. Pl. g. Mirkovič je potem šel na magistrat in tam zahteval, da se plača tuk. organistu ustavi, ker je sumil da je on napise pomazal, in prosil, naj. tuk. učitelja prislijo, da prevzame orglanje. Pl. g. Mirkovič pa takrat še nič ni vedel, kakor tudi zdaj se ne vê, kdo je zločinec. Ali na prečastnem magistratu so mu vse verjeli in zaukazali, naj učitelj orgla. Nato pokliče Mirkovič hitro tuk. učitelja k sebi in mu zapreti, da mora orglanje prevzeti, in da magistrat A. Ražma ne bo več plačeval.

Ali uže prvi dan se je pokazalo, da učitelj za orglanje ni. Misli li pl. g. Mirkovič, da imamo kristijani cerkev, da bi v njih burke uganjali? In on se tudi nema vtikati v tike reči, ki se tičejo cerkevnega opravnosti. Ker pa je g. učitelj spredel, da mu orglanje ne gre, in so tudi nekateri ljudje bili nevoljni, šel je na magistrat, in se odpovedal cerkvenemu orglanju, in od takrat smo brez orglanja. Ko pa se je cerkveno opravnost na magistratu pritožilo, odgovorili so, da ne dade več plače za orglanje nobenemu, le učitelju, ali hoče orglati.

Vsled tega naše orgle zmiraj podivajo, vse božične praznike je vladala tihota, le par pevcev se je mučilo na koru. Ko pa so ljudje to vidli in slišali, postali so nevoljni, in kmalu je bilo vse po konci. Ko neki dan pokliče pl. g. Mirkovič tuk. starešine k sebi, da bi se pogodili za prepejavo njegovega pohišja na Općine, ker se je bližal čas, njegovega odhoda iz Bavorice in ga ti vprašajo, zakaj se več ne orgla v cerkvi, in kdo jete kriv, odgovoril jim, da nobeden drug nego cerkovnikov sin, ker je napise pomazal in da bode moral iti v zapor; magistrat mu zato ne dovoljuje orglati, in da učitelj bi uže orglati, ali g. župnik in cerkovnik mu branita. Krive so tega tudi veselice in tisti čitalnice, ker je organist za nje največ delal, in da vti Slovenci niso za drugo, nego da sebi delajo škodo in sitnosti, ker magistrat jim daje, kar le hočejo. Mislite li, da so mu staršine kaj odgovorili? ne, še pritrjevali so mu, in po vasi raznesli, da nobeden drug ni kriv, nego sam prejšnji povodljiv in tista njegova čitalnica in oni, ki niso pustili učitelju orglati, in kakor sem slišal, tudi tuk. učitelj je zlezel pod peruti vsega mogočnega Mirkoviča ter trdil ljudstvu, da je res, kar je komisar rekel. In tako je bilo vse ljudstvo razburjeno in razdraženo razen onih, ki so vedeli, kako stvar stoji. Omeniti tudi moram, da se je to hujšanje proti cerkvenim služabnikom vršilo v nekej krčni g. J. Č.

Iz tega vidite, kaj nam koristijo v okolini magistratovi služabniki, dokler se ni on vtikal v cerkvene reči, šlo je vse po volji; ali od kar se je začel on mešati, gre vse narobe; potem pa naj še kdo reče, da je dober gospod, kakor je izustil nek tuk. cerkveni starešina ali klučar. Zatorej Bazovčani, ne poslušajte, priliznjencev, kateri vas spredaj ličijo, zadej pa vam fleg kažejo in kateri so največji naši nas protiniki, koji niso za drugo, nego za to, da nas Slovence teptajo in zatirajo. Ali pravica je zmiraj pravica, in tuj pravica mora na dan priti.

Domače in razne vesti.

Imenovanje. Cesar je imenoval c. k. poročnika izvan službe, grofa Karola Lantheiža za nadporočnika ad honores.

Odbor polit. društva Edinost je v seji v nedeljo sklenil, da boste redni občni zbor društva 1. februarja. Uže zdaj pa prosi vse poverjenike, da ude na ta važni zbor pripravljajo in skrbe za to, da bo zbor močno obiskan, da se nekaterim rogoviležem pokaže, v katerem tabru je nared.

Del. podp. društva ženskega oddelka ples bude v soboto, 17. t. m. v gledišču Fenice. Kakor se sliši, prav mnoge slovenske krasotice si pripravljajo lepe narodne noše, posebno pa tudi naše vire okoličank. Dve najlepše napravljeni dobite krasen zlat medaljon vreden 50 gl. in zlat prstan, vreden 16 gl. Po pripravah sodili, bode torej v soboto polno gledišče. Uže par dni vise na zidih slovenski plakati, ki vabijo na ples v Fenice, ali ta pot so te plakate povsod močno potrgali in kakor nam je povedal nekdo, storili so to nekateri sluge »Cikorije«. Pustimo jim to veselje še to malo časa, dokler se ne spečajo.

Občni zbor Tržaškega Sokola je bil v nedeljo ob 5 i pol ura pop. v veliki dvorani tržaške čitalnice, udeležilo se ga je okolo 150 udov. Iz poročila tajnikov in denarničarja smo razvideli, da društvo vrlo napreduje in da ima tudi lepo sveto, okoli f. 400, popolnoma sigurno nalczeno. V društvu vlada najlepša sloga, kateri ni bila v stani kaliti nobena postranska agitacija, to je posebno dokazalo volitev novega odbora, v kateri so bili skoraj enoglasno izvoljeni ti le gospodje: Prejednik: JOSIP MANKOČ. Odborniki: Mate Polič, Janko Bunc, Franjo Kevesé, Ferdo Karš, Josip Dršl, Martin Kerž, Josip Lampe, Andrej Mušič. Še pred volitvijo se je gosp. M. Polič v imenu zborna lepo zahvalil staremu odboru, posebno pa predsedniku, kateri je predsedništvo prevzel v neugodnem času in ohranil v društvu edinstv in mir ter ob enem skrbel za naš predtek. Zbor je te gorce besede dobro razumel in g. Valenčiču zaklical trikraten navdušen »živio«.

Tržaške novosti:

Umrla sta te dni 2 tržaška odličnjaka, eden je Josip pl. Bordini, opravniki svetovalec Lloyd. Drugi je nek Ivan vitez Preschern, kateri je zapustil ženo, več otrok, bratov in očeta. To še nič zanimivega. Ali zanimivo je pač to, da je ta Preschern potomec one gorenske čestite družine, v katerej se je rodil tudi naš prvi pesnik, France Prešern, in že zanimivejš je to, da L'Indipendente ranjega hvali, da je bil vedno njega pristaš, torej Iredentar. — Tako se izrodi slovenska kralj.

Magistrat naznanja vsem posestnikom konj v Trstu in okolici, da naznanijo najdalje do 20. t. m. svoje konje, ali osle in mule pri magistratu, ker drugače bodo kaznovani.

Vreme je postaleno jako neugodno; od nedelje sem smo imeli mrzel dež in uže dva krat sneg; hribi v okolicu so denes vsi beli. **Veteranski ples** v gledišču Fenice zadajo soboto je bil jako dobro obiskan in živahan; trajal je do jutra, obiskali so ga namestnik, vojaški poveljnik in mnogi drugi dostojanstveniki in visoki gospodje.

Poklus samomora. 16 letni sin gostilničarje Franc K. Slovenec, jih je v pondelku slišal od svojega očeta, ker je vso nedeljsko noč »prelumpal«; iz jeze čez to si je sinko zabodel veliki nož pod rebra. Močno krvavečega so ga odnesli v bolnico, kjer vtegne v kratkem ozdravili.

Samomori. 58letni fakin v Lloydovem arsenalu, France Kolar, rodoma Notranjec se je v pondelku zjutraj iz Ljubljanskega mola vrgel v morje in utoril. Za vrok samomora se ne zna. Najgorje denarne stiske. — Zlatar Anton Furlan, 88 letni mož, rojen na Notranjskem, se je v soboto vstrelil z revolverjem v ulici Navale. Mrtvega so pobrali na ulici in odpejali k Sv. Justu. Preprič v družini in mizerija bila je buje uzrok.

Kožice. V zadnjem času je ta bolezna že močno pojemanjava, a zdaj se je zoper začela močnejše širiti.

Kako se stvari po oklici mešajo. Večino onih okoličanov, ki so bili na prvem shodu »Cikorije« stari so zdaj, ker so spoznali, da je Cikorija »čvenka«, na kateri Lahoni lovijo »scipe«. Zaporedoma se zlaj odrekajo vsakej vzajemnosti z omenjenim društvom, in bodo odslej rajše delati proti tej novej bolezni, ki se je priklatali v okolico. Nek upiven okoličan je bil nedavno klican k dr. Angeliju. Tam so bili zbrani razni Lahonski gospodje, mej njimi gosp. Pollo, nek Morpurgo, Raskovič itd. Vsi ti visoki gospodje so se našemu okoličanu uklanjali, dall mu cigarje, da puši, posebili ga na kanape in začel je pogovor. Prašali so ga najprej, kako on misli, da bi se društvo najhitrejši in najboljše moglo razširiti po okolici. Okoličan odgovori, da je treba najprej okoličanom zagotoviti slovenske šole, slovensko uradovanje itd. Vse to so gospodje za dobro spoznali in zagotovili, da postavijo v pravila. Potem je reklo okoličan, da je treba pred vsem, da se napravijo pravila v slovenskem jeziku. Tudi na to so gospodje Lahoni prisluhili, samo prašali so okoličane, kdo prevede pravila. Okoličan odgovori, da lenko tudi on to preskrbi, ali da mu morajo precej plačati 100 ali 200 ali 300 ali 400 ali 500 ali 600 ali 700 ali 800 ali 900 ali 1000 ali 1100 ali 1200 ali 1300 ali 1400 ali 1500 ali 1600 ali 1700 ali 1800 ali 1900 ali 2000 ali 2100 ali 2200 ali 2300 ali 2400 ali 2500 ali 2600 ali 2700 ali 2800 ali 2900 ali 3000 ali 3100 ali 3200 ali 3300 ali 3400 ali 3500 ali 3600 ali 3700 ali 3800 ali 3900 ali 4000 ali 4100 ali 4200 ali 4300 ali 4400 ali 4500 ali 4600 ali 4700 ali 4800 ali 4900 ali 5000 ali 5100 ali 5200 ali 5300 ali 5400 ali 5500 ali 5600 ali 5700 ali 5800 ali 5900 ali 6000 ali 6100 ali 6200 ali 6300 ali 6400 ali 6500 ali 6600 ali 6700 ali 6800 ali 6900 ali 7000 ali 7100 ali 7200 ali 7300 ali 7400 ali 7500 ali 7600 ali 7700 ali 7800 ali 7900 ali 8000 ali 8100 ali 8200 ali 8300 ali 8400 ali 8500 ali 8600 ali 8700 ali 8800 ali 8900 ali 9000 ali 9100 ali 9200 ali 9300 ali 9400 ali 9500 ali 9600 ali 9700 ali 9800 ali 9900 ali 10000 ali 10100 ali 10200 ali 10300 ali 10400 ali 10500 ali 10600 ali 10700 ali 10800 ali 10900 ali 11000 ali 11100 ali 11200 ali 11300 ali 11400 ali 11500 ali 11600 ali 11700 ali 11800 ali 11900 ali 12000 ali 12100 ali 12200 ali 12300 ali 12400 ali 12500 ali 12600 ali 12700 ali 12800 ali 12900 ali 13000 ali 13100 ali 13200 ali 13300 ali 13400 ali 13500 ali 13600 ali 13700 ali 13800 ali 13900 ali 14000 ali 14100 ali 14200 ali 14300 ali 14400 ali 14500 ali 14600 ali 14700 ali 14800 ali 14900 ali 15000 ali 15100 ali 15200 ali 15300 ali 15400 ali 15500 ali 15600 ali 15700 ali 15800 ali 15900 ali 16000 ali 16100 ali 16200 ali 16300 ali 16400 ali 16500 ali 16600 ali 16700 ali 16800 ali 16900 ali 17000 ali 17100 ali 17200 ali 17300 ali 17400 ali 17500 ali 17600 ali 17700 ali 17800 ali 17900 ali 18000 ali 18100 ali 18200 ali 18300 ali 18400 ali 18500 ali 18600 ali 18700 ali 18800 ali 18900 ali 19000 ali 19100 ali 19200 ali 19300 ali 19400 ali 19500 ali 19600 ali 19700 ali 19800 ali 19900 ali 20000 ali 20100 ali 20200 ali 20300 ali 20400 ali 20500 ali 20600 ali 20700 ali 20800 ali 20900 ali 21000 ali 21100 ali 21200 ali 21300 ali 21400 ali 21500 ali 21600 ali 21700 ali 21800 ali 21900 ali 22000 ali 22100 ali 22200 ali 22300 ali 22400 ali 22500 ali 22600 ali 22700 ali 22800 ali 22900 ali 23000 ali 23100 ali 23200 ali 23300 ali 23400 ali 23500 ali 23600 ali 23700 ali 23800 ali 23900 ali 24000 ali 24100 ali 24200 ali 24300 ali 24400 ali 24500 ali 24600 ali 24700 ali 24800 ali 24900 ali 25000 ali 25100 ali 25200 ali 25300 ali 25400 ali 25500 ali 25600 ali 25700 ali 25800 ali 25900 ali 26000 ali 26100 ali 26200 ali 26300 ali 26400 ali 26500 ali 26600 ali 26700 ali 26800 ali 26900 ali 27000 ali 27100 ali 27200 ali 27300 ali 27400 ali 27500 ali 27600 ali 27700 ali 27800 ali 27900 ali 28000 ali 28100 ali 28200 ali 28300 ali 28400 ali 28500 ali 28600 ali 28700 ali 28800 ali 28900 ali 29000 ali 29100 ali 29200 ali 29300 ali 29400 ali 29500 ali 29600 ali 29700 ali 29800 ali 29900 ali 30000 ali 30100 ali 30200 ali 30300 ali 30400 ali 30500 ali 30600 ali 30700 ali 30800 ali 30900 ali 31000 ali 31100 ali 31200 ali 31300 ali 31400 ali 31500 ali 31600 ali 31700 ali 31800 ali 31900 ali 32000 ali 32100 ali 32200 ali 32300 ali 32400 ali 32500 ali 32600 ali 32700 ali 32800 ali 32900 ali 33000 ali 33100 ali 33200 ali 33300 ali 33400 ali 33500 ali 33600 ali 33700 ali 33800 ali 33900 ali 34000 ali 34100 ali 34200 ali 34300 ali 34400 ali 34500 ali 34600 ali 34700 ali 34800 ali 34900 ali 35000 ali 35100 ali 35200 ali 35300 ali 35400 ali 35500 ali 35600 ali 35700 ali 35800 ali 35900 ali 36000 ali 36100 ali 36200 ali 36300 ali 36400 ali 36500 ali 36600 ali 36700 ali 36800 ali 36900 ali 37000 ali 37100 ali 37200 ali 37300 ali 37400 ali 37500 ali 37600 ali 37700 ali 37800 ali 37900 ali 38000 ali 38100 ali 38200 ali 38300 ali 38400 ali 38500 ali 38600 ali 38700 ali 38800 ali 38900 ali 39000 ali 39100 ali 39200 ali 39300 ali 39400 ali 39500 ali 39600 ali 39700 ali 39800 ali 39900 ali 40000 ali 40100 ali 40200 ali 40300 ali 40400 ali 40500 ali 40600 ali 40700 ali 40800 ali 40900 ali 41000 ali 41100 ali 41200 ali 41300 ali 41400 ali 41500 ali 41600 ali 41700 ali 41800 ali 41900 ali 42000 ali 42100 ali 42200 ali 42300 ali 42400 ali 42500 ali 42600 ali 42700 ali 42800 ali 42900 ali 43000 ali 43100 ali 43200 ali 43300 ali 43400 ali 43500 ali 43600 ali 43700 ali 43800 ali 43900 ali 44000 ali 44100 ali 44200 ali 44300 ali 44400 ali 44500 ali 44600 ali 44700 ali 44800 ali 44900 ali 45000 ali 45100 ali 45200 ali 45300 ali 45400 ali 45500 ali 45600 ali 45700 ali 45800 ali 45900 ali 46000 ali 46100 ali 46200 ali 46300 ali 46400 ali 46500 ali 46600 ali 46700 ali 46800 ali 46900 ali 47000 ali 47100 ali 47200 ali 47300 ali 47400 ali 47500 ali 47600 ali 47700 ali 47800 ali 47900 ali 48000 ali 48100 ali 48200 ali 48300 ali 48400 ali 48500 ali 48600 ali 48700 ali 48800 ali 48900 ali 49000 ali 49100 ali 49200 ali 49300 ali 49400 ali 49500 ali 49600 ali 49700 ali 49800 ali 49900 ali 50000 ali 50100 ali 50200 ali 50300 ali 50400 ali 50500 ali 50600 ali 50700 ali 50800 ali 50900 ali 51000 ali 5110

60.601, 91.988, 7506, 32.296, 23.639, 61.045,
55.022, 11.405, 23.449, 460, 72.422, 62.659,
81.281, 59.893, 73.812, 28.873, 69.236, 34.259,
27.556, 58.878, 10.765, 50.450, 86.391, 47.505
38.217, 91.475, 80.133, 88.231, 49.243, 40.758,
75.485, 27.520, 65.379, 42.311, 55.592, 99.465,
76.186, 87.155, 11.556, 89.800, 20.019, 92.922,
60.802, 91.399, 59.803, 61.978, 62.250, 29.939,
26.931, 30.845, 26.863, 69.731, 45.304, 23.992,
39.675, 18.992, 83.499, 59.740, 82.757, 52.087,
35.35, 86.980, 80.307, 59.507, 12.398, 63.201,
22.109, 53.918, 29.172, 99.431, 2497, 51.102,
74.739, 99.8, 22.752, 167, 96.499, 79.160,
5.652, 69.847, 68.632, 93.746, 37.345, 65.133,
73.787, 85.256, 11.142, 49.651, 4.781, 46.854,
64.208, 46.963, 31.252, 17.343, 9.555, 79.038,
77.776, 9.687, 15.075, 56.030, 56.549, 37.904,
97.824, 37.904.

Tržno poročilo.

Kava — še vedno dobro obranjana, cene trdne. — **Sladkor** — kupčija gre nekoliko na boljši. — **Sadje** — malo kupčije. — **Olje** — vedno draže. — **Petrolje** — stanet. 10.25. — **Domači pridelki** — zanesljivjeni. — **Senko** — f. 1.30 do f. 1.70. — **Kupčija srednja.**

Borzno poročilo.

Borsa še precej živahna, državnih papirjev kurzi gredo vedno više in je sploh tendenca borse najboljša.

Dunajska Borsa

dn 13. januvarja

Enotni drž. dolg v bankovcih	83	gld	10	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	83	gld	95	kr.
Zlata renta	105	gld	50	kr.
5% avst. renta	98	gld	25	kr.
Delnice narodne banke	864	gld	—	kr.
Kreditne delnice	295	gld	30	kr.
London 10 lir sterlin	123	gld	80	kr.
Napoleon	9	gld	79	kr.
C. kr. cekini	5	gld	80	kr.
100 državnih mark	60	gld	40	kr.

Javna zahvala.

Toplo se zahvaljuje vsem čl. gg. udeležencem in udeleženkam pri veselici v dan sv. treh kraljev, osobito pa pavaškima zboroma iz Črnikala in Dekani Živelj.

V Dolini, 10. januvarja 1885.

Čital. odbor.

Postana.

Juri, kolega!
Z jadranskega brega!

Kaj, dragi moj Juri,
Te spet je zmotilo?
Smrdiš ko s.....šče
Bi na te se zlilo!
V Rojancih otroci —
Si nosek tišče;
Kaj delaš — vze vrabeli
Na strehi čvrše.

Precartani Juri —
Presneti kolega!
V Rojancih zdaj menda
Ni večjega zlega;
Kaj tebi je mar!
Slovensko mladje;
Pri svetilih rumencih
Je tvoje srce.

Je materin jezik
Otrokom učilo:
Učilnica ljudskim —
Veš! prvo pravilo;
Potem se pa turško
Učijo lehkoo;
Še v šolo pohajat
Ni treba za to!

Le s kakšnim te mlekom
Je majka dojila?
In kakšnega ti se
Učil si učila?
Učitelj, mladino
Postrani učiš!
Ta posej ni za te —
Lehko ga pustiš.

Otroci v Rojancih
So zbegane duše;
Namesto modrosti
Smet strelja iz pušč;
Jezika nobenga
Znal nihče ne bo
Oh Juri! kolega —
Zapomni si to!

Svetišče je šola
Brez tuje primesi;
Ti zmešan taljanski
Duhovnik pa res si;
Ne molji po turško
Veš! za nas to ni!
Ne sili v želodec!
Kar slabo stori.
Na svetu Še zmiraj
Ja čas za pokoro;
Čez zemijo slovensko
Glej v jutranjo zoro!
Daj narodu Juri!
Kar dat' si dolžan.
Zapusti — lahovstvo —
Pa bodi Slovan!

Kratk učitelj.

*) Za takove članke je uredništvo dolgo odgovorno, kolikor mu dolični zakon veleva Uredn.

V zadnjem štev. Vašega cenj. listi sem čital dopis iz Sv. Ivana, v katerem se meni obsojuje, da sem se prodal nekej Cikoriji, ter da sem izdal svoj narod in svojo avstrijsko domovino ter da sem na nekem skudu Cikoriji terjal mandrijarski jezik itd. Ker vse to ni nič res, zato Vas prosim, g. urednik, da ta dopis v tem le popravite:

Jaz sem bil povabljen na shod nekega društva Concordia, tam sem le poslušal in niti besede spregovoril, ne za mandrijarski jezik, ne za kako drugo stvar.

Molčal sem, ker sem spoznal, da nas Slovence nekatera tržaška gospoda le lovi zarad prihodnjih volitev, da bi namreč naše ljudi spočinola in v okolici prodrla s Progressovimi kandidati. — Jaz tem gospodom nisem nikoli verjal in tudi ne budem ter bom rajše pazil, da njihova ne poštene nakane proti našemu narodu v blato padajo, kakor to zasluffijo. — Jaz sem bil in ostanem vedno zvest Avstrije in zvest sin svojega naroda, katerega sem vedno ljubil in se vedno tudi zanj potzel na strani poštenega Nabergoja.

Zato pa odločeno odhujem od sebe vsako sumnjo, kakor da bi bil jaz v kakoj zvezji s kako Cikorijo, in tudi svetujem vsakemu poštenuku okol čanu, naj beži daleč od ljuži, ki nam hočejo le slabio, se nam le hlinijo, pa so v srcu naši nasprotniki.

Trst, 13. januvarja 1885.

J. M. Lavrenčič,
zidarski mojster in posebnik**Quadrille noblesse**

zložil

ED. REISINGER
bivši plesalec na ces. kr. dvorni operi.
Z 69 podobami. — Cena 70 novč.

Dr. EMIL FABIANI

zdravnik-ranocelnik-porodoslovec
sprejemlje in ordinuje vsaki dan od 2.
do pol 4. ure poroludnje Nahaja se tudi
v lekarni ROVIS Corso 47.

Via degli artisti Nro 8 II. nadstropje.

Priznano nepokvarjene

izvrstne voščene

SVEČE

izdelujejo

P. & R. Seemann
v Ljubljani.**Tovarna v Požunu**

V Trstu Corso 709-2.

VELIKANSKA ZALOGApopolnoma izdelanih **oblek** za gospode
in **spalnih sukenj**,

obleke za dečke in majhne otroke.

plašče in obleke za deklice in otroke

v najlegantnejši in najnovješti modi.

Odlikovan na vseh svetovnih razstavah

radi velike elegancie, solidnega dela in po-

sebno nizke cene svojih izdelkov.

Vsa oblika je po najnovješti modi uprav za to izdelana iz najmodernejše robe, kakor pri vsem tem jako cene, akoravno fine in izvenredno fine vrste, vedno v vseh velikostih na razpolaganje, po čudno nizkej 24--24 stalnej tevarški osni!

Filiala pri Al. Eisenstädter

v TRSTU

Corso št. 709-2.

LEKARNA RAVASINI

Piazza della Stazione

V TRSTU.**Priporoča te le posebnosti:****Katramova voda**

poseden dober lek proti

zastaru, ker raztoplja lez.

Hlebčki Ravasini

iz trptiv-vr. saka proti

prehljenju, zastaru, kaši

in bolzni v grlu.

Ribje olje

naravno umorove barve, ki vonja

prav malo po ribi, prično, brez vse

kega slabega okusa. Najboljši lek proti jeti, trganju,

lapohom, slabu itd.

Ribje olje

izdelano z jedom in zelenino, lek po

cen in gotov, priporočljiv družinam.

taterje imajo otroke z dvojnimi udji in ne morejo shoditi.

Adontina Ravasini

lek proti zabolobu,

edini pripomoček, ka-

ti prej ostavi bolečine gnijih zob.

Eliksir in zobočistni prah

za čiščenje zob in dobre vzdrevje v latib.

Dišeča glicerina

proti pokanju kosti, pri-

poročljiva za zmo.

Priskrbi vedno po teh posebnosti na ime MARKA

RAVASINI, lekarna „Ala Giustizia“, Piazza della

Stazione. Zaloge mineralnih vod, posebnosti domače in

inostranske, kemični izdelki in mirodile. Izdelki iz elastične gume, ranocelniki orodje, dišeče milo in drugi

izdelki lekarni itd.

10-4 **Rovis**, Corso št. 47.**Svicarska ČOKOLADA**

in CACAO

● ● ●

AMED. KOHLER & FILS v LAUSANNE (Švica)

ustanovljene 1830 leta.

Odtiskovano medailjami Prvoga reda

IX. Berggasse 18. Bernstein na DUNAJU

● ● ●

Svicarska ČOKOLADA

in CACAO.

● ● ●

Največega zanimanja za perice je

LUG FENICEkateri nadomestuje pri pranju perila **milo, sodo in pepel**, ter **ne poškoduje** ali **žge** najmanje tkanine, katere se z njim perejo.Občinstvo samo se bude lehko moglo prepričati o velikej koristi in majhnem trošku perila, ako se poslužuje tega luga, kajti pristedilo bode **časa** in denara.

Jedina zaloga v mirodilnici

C. GUARRINI

ulica S. Sebastiano št. 514.

Na drobno pa se prodaja ta lug v drugih **mirodilnicah** in **prodajalnicah** jestvin, in povsod se dobi tudi navod, kako rabiti omenjeni lug.

Pri odlikovanem grafičnem zavodu

HEN. FREISINGER-JA

Lloydova palača ulica „Mercato vecchio“ št. 4

V TRSTU.